

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211213330
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4211213330.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej, v právnej veci žalobcu: VZ, s.r.o., so sídlom Iža 205, IČO: 31 442 994, zastúpený JUDr. Albínou Vágovou, advokátkou so sídlom Korzo B. Bartóka 789/3, Dunajská Streda, proti odporcom: 1/ C. K., nar. XX. XX. XXXX, 2/ R. K., nar. XX. XX. XXXX, 3/ X. K., nar. XX. XX. XXXX, 4/ X. K., nar. XX. XX. XXXX, všetci bytom C. XXX, všetci zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r.o., so sídlom Niťová 3, Bratislava, IČO: 36 856 592, o neúčinnosť právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 24. júna 2020 č.k. 15C/113/2011-322 (ďalej „rozsudok súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaní v prvom až štvrtom rade majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáha určenia neúčinnosti darovacej zmluvy na nehnuteľnosť uzavretej medzi žalovanými v treťom a štvrtom rade ako darcami a žalovanými v prvom a v druhom rade ako obdarovanými. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovaní v prvom až štvrtom rade majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.1. Za preukázaný mal skutkový stav, z ktorého zistil, že žalovaní v treťom a štvrtom rade, ako darcovia, uzavreli dňa 04. 05. 2009 so žalovanými v prvom a v druhom rade, ako obdarovaní, darovaciu zmluvu, ktorá bola zavkladovaná Katastrálny úradom v O., Správou katastra v M. pod. č. V-937/09. Predmetom darovacej zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to rodinnému domu súpisné číslo XXX, postavený na parcele č. XXXX/XXX zastavaná plocha nádvorie o výmere 549 m², garáži súpisné číslo XXX, na parcele č. XXXX/XXX o výmere 41 m², parcela číslo XXXX/XX záhrada o výmere 412 m², vedené Katastrálnym úradom v O., Správou katastra v M. na LV č. XXXX pre k.ú. C., ako parcely registra „C“. Žalobca podal dňa 03. 06. 2008 trestné oznámenie na žalovaných v treťom a štvrtom rade pre podozrenie z trestného činu sprenevery, ktorého sa mali dopustiť tak, že v dobe od začiatku roka 1996 do 16. 11. 2006 žalovaný v treťom rade odobral zo skladu žalobcu tovar, ktorý nebol vyfakturovaný ani uhradený, čím mal spoločnosti spôsobiť škodu najmenej 76 061,90 eura. Žalovaní v treťom a štvrtom rade boli rozsudkom Okresného súdu v Komárne voči sp.zn. 11T/188/2010 zo dňa 17. 01. 2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp.zn 4To/40/2018-1929, právoplatným dňa 26. 07. 2018 oslobodení spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že skutok, pre ktorí boli žalovaní stíhaní, sa stal. V rámci trestného konania bol vypracovaný znalecký posudok doc. Ing. U. M., PhD. č.10/2010, v ktorom znalec v závere uviedol, že z dôvodu, že v predložených dokladoch sa nenachádza kompletná účtovná evidencia žalobcu a archivované údaje v elektronickej forme nie sú dostatočne preukázateľné

na správne posúdenie veci, nie je možné zistiť, či tovar odoberaný odberateľmi (žalovanými) cez sporné výdajky bol navrátený, či predaj tovaru bol uhradený a akým spôsobom, nie je možné vyčíslieť aké množstvo tovaru nebolo odberateľmi uhradené, nie je možné vyčíslieť množstvo tovaru a sumu a sumu presne špecifikovať. Znalecký posudok na ktorý sa žalobca odvoláva, neobsahuje ním uvádzané údaje a sumu uvádzanú žalobcom. Ďalšie civilné konania vedené na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 5Cb/118/2010, sp.zn. 15C/292/2013, voči žalovaným, boli zastavené.

1.2. Po právnej stránke napadnutý rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 42a ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka (zákon číslo 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, súd prvej inštancie nesprávne uviedol označenia odsekov § 42a), § 150 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“).

1.3. Konštatoval, že podmienkou uplatnenia odporovateľnosti právneho úkonu nie je len právoplatné súdne rozhodnutie, ktoré je vykonateľné. Právny úkon dlžníka, ktorým ukracuje možnosť veriteľ'a uspokojiť svoju pohľadávku, je odporovateľný nielen vtedy, ak veriteľ'ova pohľadávka bola vymáhateľnou už v dobe, kedy bol urobený, ale aj v prípade, ak bol urobený skôr, než sa veriteľ'ova pohľadávka voči dlžníkovi stala vymáhateľnou. Trestné konanie vedené na Okresnom súde Komárno sp.zn. 11T/188/2010 voči žalovaným v treťom a štvrtom rade bolo skončené ich oslobodením z dôvodu, že nebolo preukázané, že skutok sa stal. Civilné konania vedené na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 5Cb/118/2010, sp.zn. 15C/292/2013 boli zastavené. Znalecký posudok doc. Ing. U. M., PhD. č.10/2010, podaný v trestnom konaní, vo svojom závere konštatoval, že v predložených dokladoch sa nenachádza kompletná účtovná evidencia žalobcu a archivované údaje v elektronickej forme nie sú dostatočne preukázateľné na správne posúdenie veci, nie je možné zistiť, či tovar odoberaný odberateľmi cez sporné výdajky bol navrátený, či skutočný predaj tovaru bol uhradený a akým spôsobom, nie je možné vyčíslieť aké množstvo tovaru nebolo odberateľmi uhradené, nie je možné vyčíslieť množstvo tovaru a sumu a presne špecifikovať. Teda ani samotný znalecký posudok na ktorý sa žalobca odvoláva, neobsahuje ním uvádzané údaje a sumu uvádzanú žalobcom. Žalobca počas celého konania nepreukázal jednoznačne určenú, špecifikovanú, dôkazmi podloženú existenciu akejkoľvek vymáhateľnej pohľadávky a nedokázal, ani presne špecifikovať sumu, čo do výšky a obsahu. Tento záver o „vymáhateľnej pohľadávke“ podporil rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 102/99 z 23. decembra 1999, uverejnený pod R 44/2001, s ktorým záverom sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze II. ÚS 1356/09 zo dňa 23. 06. 2009, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 198/2010 zo dňa 27. 02. 2012. Súd mal vzhľadom na uvedené, že žalobca nepreukázal skutkové tvrdenia uvádzané v žalobe v zmysle § 150 ods. 1 CSP a neunesol dôkazné bremeno sporu a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovaným v prvom až štvrtom rade, ktorí mali v konaní plný úspech, priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorej výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním žalobca. Dôvodil, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), súd nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

2.1. Namietal, že existenciu vymáhateľnej pohľadávky plne preukázali už v čase podania žaloby, nakoľko žalovaní v treťom a štvrtom rade boli žalobcovi dlžní 4 000 000 Sk, vychádzajúc z vyčíslenia znalca Ing. U. M. vo výške v prepočte 76 061,90 eura. Na podklade tohto znaleckého posudku žalobca vyčíslil škodu pre účely trestného konania, ktorá vyplýva z obžaloby okresnej prokuratúry. Skutočnosť, že súd žalovaných v treťom a štvrtom rade v konečnom dôsledku oslobodil spod obžaloby ešte neznamená, že žalobca neeviduje voči žalovaným vymáhateľnú pohľadávku určenú a vyčíslenú znalcom Ing. U. M. vo výške 76 061,90 eura. Nestotožnil sa preto s názorom súdu prvej inštancie o neexistencii vymáhateľnej pohľadávky.

2.2. Žalobca sa nestotožnil ani s výrokom o náhrade trov konania. Dôvodí tým, že nie z jeho viny sa konalo o jeho žalobe na súde prvej inštancie v základnom konaní deväť rokov. Navyše žalovaní v prvom až štvrtom rade nemôžu byť úspešní v konaní aj z dôvodu, že ukracujúci právny úkon - darovacia zmluva bola uskutočnená v rozpore s právnym poriadkom, porušujúc príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka pri vedomí všetkých z nich, že nekonajú v súlade so zákonom. Žalobca je preto toho názoru, že žalovaní nemôžu požívať ochranu aj v podobe priznaných trov konania. Žaloba bola podaná opodstatnene. Priznanie náhrady trov konania v prospech žalovaných v prvom až štvrtom

rade v plnej výške považuje za neprimeranú sankciu vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, preto žiada aplikovať ustanovenie § 257 CSP.

2.3. Žalobca žiada, aby odvolací súd odvolaniu v plnom rozsahu vyhovel, vo veci rozhodol sám tak, že žalobe vyhovie po doplnení dokazovania a prizná náhradu trov konania, resp. že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

3. Žalovaní v prvom až štvrtom rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu namietali interpretáciu pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ súdom prvej inštancie. Judikatúra, na ktorú odkazuje súd prvej inštancie bola novšou judikatúrou prekonaná. Dôvodí, že z účelu a zmyslu odporovacej žaloby vyplýva, že vymáhateľnou pohľadávkou podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa rozumie taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou, t.j. pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu. Aktuálna rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ako ani občianskoprávna doktrína nezotrúva na takom výklade pojmu „vymáhateľná pohľadávka“, aký vyplýva z rozhodnutia R 44/2001, od tohto výkladu sa zásadne odchyľuje (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. júna 2020 sp.zn. 6Cdo 237/2017, podporne aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo 253/2012, 5Cdo 188/2010, 3 Cdo 61/2008). Rozhodovacia prax pojem „vymáhateľná pohľadávka“ interpretuje ako „vykonateľná pohľadávka“ v súvislosti s odporovateľnosťou právnych úkonov, čo je aj v súlade s právnym názorom vysloveným Ústavným súdom SR v uznesení z 01. 07. 2015 sp.zn. PL. ÚS 39/2015, keď konštatoval, že neskoršia judikatúra najvyššieho súdu nezotrúva na záverom uvedených v R 44/2001. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 3Cdo 61/2008 konštatoval, že vymáhateľnou sa rozumie taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou, t.j. pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím, alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu“ Obdobne aj v rozhodnutí sp.zn. 5Cdo 188/2010 najvyšší súd dospel k záveru, že „vymáhateľnou pohľadávkou podľa § 42 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa rozumie taká pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť výkon rozhodnutia - exekúciu“.

3.1. V danom konaní však žalobca nepreukázal žiadnu vykonateľnú pohľadávkú. Táto skutočnosť je nespochybniteľná a žaloba je tým pádom zjavne nedôvodná. Voči žalovaným v treťom a štvrtom rade je žaloba nedôvodná už iba s poukazom na absenciu pasívnej vecnej legitímácie podľa § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka.

3.2. Stotožnil sa s výrokom napadnutého rozsudku, ako aj s ďalším odôvodnením napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie sa vysporiadal aj s obsahom odvolania žalobcu, ktorý v odvolaní neuviedol žiadnu novú argumentáciu. Taktiež sa vysporiadal aj so znaleckým posudkom Ing. U. M., z ktorého nevyplýva, že žalobca má pohľadávkú voči žalovaným v treťom a štvrtom rade. Tvrdenie žalobcu, podľa ktorého eviduje voči žalovaným v treťom a štvrtom rade pohľadávkú, tak zostáva v rovine jeho subjektívnych tvrdení a predstáv, ktoré neboli dôkazmi preukázané.

3.3. Odôvodnenie žalobcu vo vzťahu k výroku o trovách konania považuje za absurdné, pretože žalobca v rozpore s výsledkom konania, ktoré sa skončilo procesným úspechom žalovaných, prezentuje svoje subjektívne pocity, že žalovaní nekonali v súlade so zákonom. Navyše žalobca žiadne konkrétne dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP neuviedol.

3.4. Navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť z dôvodu, že je vo výroku vecne správny a priznať žalovaným v prvom až štvrtom rade náhradu trov konania.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobcu podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené a preto napadnutý rozsudok vo veci samej, ako vo výroku vecne správny, podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon číslo 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

6. Predmetom konania v danej veci bola žaloba žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že darovacia zmluva uzavretá medzi žalovanými v treťom a štvrtom rade ako darcami a žalovanými v prvom a v druhom rade ako obdarovanými, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX katastrálne územie C., a to rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele číslo XXXX/XXX, garáž súpisné číslo XXX na parcele č. XXXX/XXX, parcela číslo XXXX/XXX záhrada o výmere 412m², parcela číslo XXXX/XXX zastavané plochy a nádvoria vo výmere 549 m², parcela číslo XXXX/XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere 41 m², parcely registra „C“, je voči žalobcovi neúčinná. Dôvodil tým, že spoločnosti žalobcu, ktorej bol spoločníkom aj žalovaný v treťom rade, spôsobil žalovaný v treťom rade a žalovaná v štvrtom rade škodu vo výške 76 061,90 eura tým, že tovar, ktorý bol vydávaný v jeho prospech a v prospech žalovanej v štvrtom rade, bol evidovaný iba vo forme výdajok zo skladu spoločnosti, nebol vyfakturovaný a následne ani uhradený. Žalovaný v treťom a žalovaná v štvrtom rade sa tak mali dopustiť trestného činu sprenevery, pre ktorý skutok im bolo vznesené aj obvinenie, podaná žaloba. V konečnom dôsledku boli spod obžaloby oslobodení. Výška predmetnej škody má vyplývať zo znaleckého posudku Ing. U. M., podaného práve v trestnom konaní.

6.1. Súd prvej inštancie žalobe žalobcu v plnom rozsahu zamietol a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania žalovaným v prvom až štvrtom rade. Dôvodil tým, že žalobca nepreukázal „vymáhateľnú pohľadávku“ voči žalovaným v prvom až štvrtom rade, nepreukázal existenciu takejto pohľadávky, nepredložil žiadny dôkaz o jej existencii, pričom konštatoval, že zo znaleckého posudku Ing. U. M. takýto záver o existencii pohľadávky nevyplýva.

6.2. S rozsudkom súdu prvej inštancie sa nestotožnil žalobca, v podanom odvolaní namietal, že v konaní existenciu pohľadávky voči žalovaným v treťom a štvrtom rade riadnym spôsobom preukázal, obsah a výška pohľadávky vyplýva zo znaleckého posudku Ing. U. M..

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní podanom žalobcom, súc viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu podľa § 379 CSP, preskúmal v danej veci tak napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, konanie, ktoré mu predchádzalo a tiež dôvody odvolania a skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy vyhodnotil a na ich závere vec aj právne posúdil. Následne vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, s výrokom ktorého sa odvolací súd stotožnil a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Odvolací súd nezistil takú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok porušenie práva na spravodlivý proces strany sporu, či nesprávne rozhodnutie vo veci.

9. Odvolací súd sa stotožnil s aplikáciou ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka súdom prvej inštancie.

9.1. Na zdôraznenie správnosti tejto aplikácie, odvolací súd iba dodáva, že odporovateľnosť právnych úkonov spočíva v tom, že právne úkony dlžníka, pokiaľ ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, môžu byť veriteľom napadnuté odporom, ktorý smeruje k tomu, aby boli vyhlásené vo vzťahu k nemu za právne neúčinné. Prostredníctvom inštitútu odporovateľnosti sa poskytuje veriteľovi ochrana pred právnymi úkonmi jeho dlžníka, ktoré vedú k zmenšeniu jeho majetku a tým aj k zamareniu, či ohrozeniu možnosti, aby pohľadávka veriteľa mohla byť z majetku dlžníka riadne a včas uspokojená. Podmienky, za ktorých veriteľ môže právnym úkonom dlžníka odporovať, sú uvedené v ustanovení § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, medzi ktoré patria: a/ existencia právneho úkonu, ktorým sa ukracuje pohľadávka veriteľa, b/ platnosť odporovateľného právneho úkonu, c/ vymáhateľnosť pohľadávky veriteľa, d/ ukrátenie veriteľa (/objektívna stránka odporovateľnosti), e/ úmysel ukrátiť veriteľa (subjektívna stránka odporovateľnosti).

9.1. Súd prvej inštancie sa splnením týchto podmienok v napadnutom rozsudku zaoberal, všetky podmienky vyhodnotil na základe vykonaného dokazovania.

9.2. Prvým predpokladom úspešného uplatnenia subjektívneho odporového práva veriteľa je existencia veriteľsko-dlžníckeho záväzkového vzťahu, v rámci ktorého existuje subjektívna povinnosť dlžníka plniť veriteľovi dlh a oprávnenie veriteľa požadovať splnenie tohto dlhu, t.j. existencia tzv. vymáhateľnej pohľadávky veriteľa. Súd prvej inštancie pojem „vymáhateľná pohľadávka“ odvodil z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 102/99 z 23. decembra 1999, podľa ktorého zákonnému pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ zodpovedá taká pohľadávka, ktorú možno vymáhať pred súdom v základnom konaní. Predmetný rozsudok NS SR 3Cdo 102/99 bol uverejnený ako judikát pod č. R 44/2001.

9.3. Je nesporné, že v súčasnej právnickej praxi existujú dva právne názory na interpretáciu pojmu „vymáhateľná pohľadávka“. Jeden právny názor sa prikláňa k interpretácii, uverejnenej v R 44/2001, t.j., že pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ zodpovedá taká pohľadávka, ktorá existuje a ktorú možno vymáhať v súdnom konaní. Publikovaním v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdom Slovenskej republiky nadobudlo toto rozhodnutie charakter ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho

súdu. Tento charakter však rozhodnutie stratilo v dôsledku rozdielneho riešenia predmetnej otázky v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudok sp.zn. 5Cdo 188/2010 z 23. novembra 2011, uznesenie NS SR sp.zn. 6Cdo 253/2012 zo 17. decembra 2013), v ktorých bol pojem „vymáhateľná pohľadávka interpretovaný ako „vykonateľná pohľadávka“. Z dôvodu rozdielnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, bola vec predložená Veľkému senátu na rozhodnutie, ktorý však vo veci nevydal meritórne rozhodnutie a vec vrátil príslušnému senátu na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že vec prejednávajúci senát nemá inú možnosť, než sa prikloniť k jednému z právnych názorov, ktoré už boli vyslovené vo vyššie uvedených rozhodnutiach (uznesenie veľkého senátu z 28. apríla 2020 sp.zn. 1 VCdo 4/2019). Následne Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 24. júna 2020 sp.zn. 6Cdo 237/2017 zotrval na svojom právnom názore a stotožnil sa s právnym názorom vysloveným v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 5Cdo 188/2020, sp.zn. 6Cdo 253/2012 a nestotožnil sa s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí R 44/2001. Zdôraznil, že účelom odporovacej žaloby je ochrana veriteľa, spočívajúca v možnosti dosiahnuť rozhodnutie súdu, ktorým by bolo určené, že dlžníkom urobený právny úkon, je voči veriteľovi neúčinný. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo odporovacej žalobe vyhovené, potom predstavuje podklad na to, že sa veriteľ môže na základe exekučného titulu, vydaného proti dlžníkovi, domáhať vykonania exekúcie postihnutím toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to nie proti dlžníkovi, ale voči osobe, v prospech ktorej bol právny úkon urobený. Odporovacia žaloba je teda právnym prostriedkom slúžiacim k uspokojeniu vymáhateľnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní, a to postihnutím vecí alebo iných majetkových hodnôt, ktoré odporovateľným právnym úkonom ušli z dlžníkovho majetku, prípadne vymožením peňažnej náhrady vo výške zodpovedajúcej prospechu získanému z odporovateľného právneho úkonu. Z takto vymedzeného účelu a zmyslu odporovacej žaloby vyplýva, že vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa rozumie taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou, t.j. pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu (citované z rozhodnutia 6Cdo 237/2017).

9.4. Tento výklad pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ je v súlade aj s právnym názorom vysloveným Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení z 01. 07. 2015 sp.zn. PL.ÚS 39/2015, ktorý konštatoval, že aktuálna rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ako ani občianskoprávna doktrína, nezotráva na takom výklade pojmu „vymáhateľná pohľadávka“, aký vyplýva z rozhodnutia R 44/2001, ale naopak, od tohto výkladu sa zásadne odchyľuje.

10. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci zaujal právny názor v súlade s rozhodnutím R 44/2001 a konštatoval, že žalobca v danej veci nedisponuje, resp. nepreukázal pohľadávkou voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, ktorú by bolo možné vymáhať súdnou cestou.

10.1. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie o interpretácii jeho výkladu pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ nestotožnil. Priklonil sa k novej súdnej praxi, vyslovenej v rozhodnutiach najvyššieho súdu, a to 5Cdo 188/2020, sp.zn. 6Cdo 253/2012 a 6Cdo 237/2017, podporeného aj uznesením ústavného súdu PL. ÚS 39/2015 a teda k interpretácii pojmu „vymáhateľná pohľadávka“, ktorou v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa rozumie taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou, t.j. pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu.

11. Z tohto pohľadu potom odvolací súd následne skúmal, či žalobca disponuje pohľadávkou voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, ktorá bola žalobcovi priznaná vykonateľným rozhodnutím, na základe ktorého možno nariadiť exekúciu.

11.1. V danom prípade však žalobca v priebehu celého konania na súde prvej inštancie nielenže neobjasnil existenciu pohľadávky voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, ale ani nepredložil súdu prvej inštancie žiadny právne relevantný dôkaz o jej existencii. Žiadnym rozhodnutím súdu, resp. iným vykonateľným titulom, nebola preukázaná existencia pohľadávky žalobcu, ako veriteľa, voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, ako dlžníkom. Z dôvodu, že žalobca existenciu vykonateľného rozhodnutia, ktorým by bola preukázaná existencia pohľadávky voči žalovaným v treťom a štvrtom rade nepreukázal, žiadny dôkaz súdu nepredložil, je v dôkaznej núdzi, z ktorého dôvodu je potrebné konštatovať, že nebola splnená základná, t.j. prvá podmienka úspešnej odporovateľnosti právneho úkonu, a to existencia pohľadávky, ktorá bola priznaná vykonateľným rozhodnutím. Následne nebolo potrebné skúmať splnenie ďalších podmienok úspešnej odporovateľnosti právneho úkonu, v danom prípade, darovacej zmluvy. Žalobca tým, že nepreukázal existenciu vymáhateľnej pohľadávky priznanej rozhodnutím, nepreukázal, že bol na svojich právach ukrátený. Súd prvej inštancie preto vo výroku napadnutého rozsudku správne žalobu žalobcu zamietol a odvolací súd sa s týmto výrokom v plnom rozsahu stotožnil.

11.2. Odvolací súd iba dodáva, že žalobca nepreukázal ani vymáhateľnú pohľadávkou tak, ako ju interpretoval súd prvej inštancie, t.j. v súlade s rozhodnutím R 44/2001. Žalobca svoj nárok odvodzuje

zo znaleckého posudku č. 10/2009 Doc. Ing. U. M., PhD, zo dňa 02. októbra 2009, podaného v rámci trestného konania vedeného Krajským riaditeľstvom Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície v Nitre ČVS: KRP-61/OEK-NR-2008. Zo záverov tohto znaleckého posudku však vôbec tvrdenie žalobcu, o preukázanej výške jeho pohľadávky voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, nevyplýva. Naopak, znalec konštatoval, že vzhľadom na nepredloženie kompletnej účtovnej evidencie žalobcu, nebolo možné vyčíslieť, aké množstvo tovaru nebolo zo strany žalovaných v treťom a štvrtom rade uhradené, pričom nebolo možné ani toto množstvo tovaru špecifikovať. Ak by aj zo znaleckého posudku jednoznačne vyplývala táto pohľadávka žalobcu voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, nespĺňala by podmienku existencie vymáhateľnej pohľadávky, priznanej vykonateľným rozhodnutím. Znalecký posudok nie je možné považovať za preukázanie existencie pohľadávky a za vykonateľné rozhodnutie. Bez takéhoto rozhodnutia zostáva žalobcom uvedená výška pohľadávky 76 061,90 eura, potom iba v rovine jeho subjektívneho tvrdenia. Odvolací súd iba poznamenáva, že v trestnom konaní, v ktorom bol predmetný znalecký posudok podaný, boli žalovaní v treťom a štvrtom rade právoplatne oslobodení zo spáchania trestného činu sprenevery. Je pravdou, že oslobodenie spod obžaloby žalovaných v treťom a štvrtom rade ešte neznamená neexistenciu pohľadávky žalobcu voči žalovaným, avšak iba za situácie, že žalobca disponuje právne relevantnými dôkazmi na jej preukázanie, čo v danom prípade nepreukázal.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, ako aj skutočnosť, že žalobca nepreukázal existenciu vymáhateľnej pohľadávky priznanej vykonateľným rozhodnutím, nebola teda splnená základná podmienka úspešnej odporovateľnosti právneho úkonu (v danom prípade darovacej zmluvy v prospech žalovaných v prvom a druhom rade), je preto napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie vecne správny.

12.1. Záverom nie je možné, aby odvolací súd nepoznamenal, že v zmysle ustanovenia § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka právo odporovať právnomu úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech. V danom prípade prospech, v zmysle tvrdenia žalobcu, mali mať žalovaní v prvom a v druhom rade, nakoľko žalovaní v treťom a v štvrtom rade darovacou zmluvou previedli v ich prospech vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Z uvedeného dôvodu vecnú pasívnu legitímáciu požívali iba žalovaní v prvom a v druhom rade, žalovaní v treťom a v štvrtom rade vecnú pasívnu legitímáciu v danom konaní nemali a preto žaloba bola voči nim nedôvodne podaná.

13. Odvolateľ v podanom odvolaní namietal tiež rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania.

13.1. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku priznal žalovaným v prvom až štvrtom rade náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP, nakoľko boli v konaní v plnom rozsahu úspešní.

13.2. Žalobca v podanom odvolaní sa s týmto výrokom nestotožnil a poukázal na skutočnosť, že nie z jeho viny sa konalo o jeho žalobe viac ako 9 rokov. Dôvodil tiež, že žalovaní nemôžu byť úspešnými v konaní aj z dôvodu, že ukracujúci právny úkon - darovaciu zmluvu uskutočnili v rozpore s právnym poriadkom, porušujú príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka pri vedomí všetkých z nich, že nekonajú v súlade so zákonom a preto nemôžu ožívať ochranu aj v podobe priznaných trov konania v ich prospech vo výške 100% ani napriek zamietajúcejmu verdiktu súdu prvej inštancie. Žaloba bola podaná opodstatnene. Napadnutý výrok o trovách konania považuje za nevýhodný v prospech žalobcu v konaní, pretože konanie žalovaných bolo v rozpore so zákonom a poukázal na ustanovenie § 257 CSP. Žiada ani žalovaným náhrada trov konania priznaná nebola.

13.3. Odvolací súd, posudzujúc rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku o náhrade trov konania, dospel jednoznačne k záveru, že rozhodnutie je vecne správne. Ustanovenie § 255 CSP o náhrade trov konania je založená na zásade úspechu v spore, ktorý súd skúma vždy čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) charakteristická pre sporové konanie, sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom (t.j. víťazstvom) v spore. Plný úspech sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

13.4. Odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a od zásady zodpovednosti za zavinenie predstavuje ustanovenie § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu na náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Aplikácia tohto ustanovenia musí mať vždy výnimočný charakter. Pre nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienky, a to existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Za dôvody hodné osobitného zreteľa možno považovať neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, zložitnosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitnosť prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobné pomery strany sporu, nízky príjem (komentár Civilného sporového poriadku k ustanoveniu § 257 CSP).

13.5. V danom prípade bola žaloba žalobcu zamietnutá. Z pohľadu úspechu strany sporu v danom konaní je potrebné konštatovať, že žalobca neuspel so svojou žalobou voči žalovaným, jeho žaloba bola zamietnutá a v konaní bol teda stranou neúspešnou. Z ustanovenia § 255 CSP jednoznačne vyplýva, že nárok na náhradu trov konania prináleží strane, ktorá mala v spore úspech. Keďže v danom prípade bola žaloba žalobcu zamietnutá, v konaní bol neúspešný, úspešným v konaní boli žalovaní v prvom až štvrtom rade, teda v zmysle citovaného ustanovenia im prináleží nárok na náhradu trov konania a to v plnom rozsahu.

13.6. Úplne nelogicky vyznieva odôvodnenie nepriznania náhrady trov konania v podanom odvolaní zo strany žalobcu, keď tvrdí, že žalovaní nemôžu byť úspešnými v konaní z dôvodu, že ukrajujúci právny úkon - darovaciu zmluvu - uskutočnili v rozpore s právnym poriadkom, porušujúc príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, pri vedomí všetkých z nich, že nekonajú v súlade so zákonom a preto nemôžu požívať ochranu.

13.6.1. V prvom rade je potrebné poukázať, že bol to práve žalobca, ktorý bol v dôkaznej núdzi, keďže nepreukázal žiadnym právne relevantným dôkazom existenciu vymáhateľnej pohľadávky voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, ktorá by bola splnením základnej podmienky pre úspešné odporovanie právnemu úkonu - darovacej zmluve. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé (neuviedol to ani sám odvolateľ), z akého dôvodu mala byť darovacia zmluva uskutočnená v rozpore s právnym poriadkom a ktoré ustanovenia Občianskeho zákonníka mali byť porušené. Je nepochopiteľné, že takéto tvrdenia uvádza žalobca v podanom odvolaní, hoci bol v konaní zastúpený právnym zástupcom, ktorý je znalý práva a ktorý by mal svoje tvrdenia uvádzať nie vo všeobecnosti, ale mal by ich špecifikovať a konkretizovať. Sústavné tvrdenie žalobcu, bez riadneho preukázania a predloženia relevantného dôkazu, o existencii pohľadávky voči žalovaným v treťom a štvrtom rade je iba v rovine jeho subjektívneho tvrdenia a pocitu, ktoré však nemôže byť základom jeho úspechu v konaní.

13.7. Vzhľadom k tomu, že odvolateľ v podanom odvolaní poukázal na ustanovenie § 257 CSP, odvolací súd skúmal existenciu dôvodov na aplikáciu tohto ustanovenia.

13.7.1. Z vykonaného dokazovania, ani zo spisu nevyplýva žiadny dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, žalobca nepreukázal existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, tieto dôvody nezistil ani odvolací súd zo spisového materiálu. Navyše ani sám žalobca nešpecifikoval žiadny dôvody, ktoré by boli hodné osobitného zreteľa a pre ktoré by nemala byť žalovaným priznaná náhrada trov konania. Iba jeho tvrdenie, že žaloba bola podaná dôvodne, žalovaní konali v rozpore s právnym poriadkom, bez predloženia riadny dôkazov, je iba jeho subjektívnym tvrdením a nemôže preukazovať opodstatnenie aplikácie ustanovenia § 257 CSP.

13.8. Vzhľadom na tieto dôvody a v prvom rade s poukázaním na skutočnosť, že žaloba žalobcu bola v konaní zamietnutá, úspešným v konaní boli žalovaní v prvom až štvrtom rade, je výrok o náhrade trov konania v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie vecne správny.

14. Ustanovenie § 387 ods. 3 CSP ukladá odvolaciemu súdu vysporiadať sa v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

14.1. Žalobca v podanom odvolaní namieta skutočnosť, že dôkazné bremeno svojho tvrdenia o existencii pohľadávky voči žalovaným v treťom a štvrtom rade preukázal, a to znaleckým posudkom Ing. U. M. a skutočnosť, že v trestnom konaní boli spod obžaloby oslobodení, ešte neznamená, že žalobca neeviduje voči žalovaným v treťom a štvrtom rade vymáhateľnú pohľadávku vo výške 76 061,90 eura, vyčíslenú znalcom Ing. U. M..

14.1.1. V zmysle vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd konštatuje, že žalobca nepreukázal vymáhateľnú pohľadávku voči žalovaným v treťom a štvrtom rade, t.j. pohľadávku, ktorá mu bola priznaná vykonateľným rozhodnutím, na základe ktorého je možné túto pohľadávku vymáhať exekúciou. Pohľadávka vyčíslená (podľa tvrdenia žalobcu) v znaleckom posudku nie je spôsobilá na konštatovanie splnenia podmienky existencie „vymáhateľnej pohľadávky“ pre úspešnosť odporovacej žaloby, pričom ani zo záverov znaleckého posudku takéto tvrdenie nevyplýva. Žalobca je tak v dôkaznej núdzi, keď dôvodnosť a opodstatnenosť svojho tvrdenia, nepreukázal žiadnym právne relevantným dôkazom. Z tohto a z vyššie uvedených dôvodov v tomto rozhodnutí, odvolací súd námietku žalobcu vyhodnotil ako účelovú a nedôvodnú.

14.2. Odvolateľ v podanom odvolaní ďalej namieta rozhodnutie o náhrade trov konania.

14.2.1. Správnosťou výroku o náhrade trov konania sa odvolací súd zaoberal v odôvodnení tohto rozhodnutia a poukazuje na odôvodnenie uvedené v bode 13. tohto rozsudku.

14.3. Odvolateľ v podanom odvolaní dôvodí ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. d/ CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), písm. e/ (súd nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností), písm. f/ (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov nesprávnym skutkovým zisteniam) a písm. h/ (rozhodnutie súdu prvej inštancie

vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odôvodnení podaného odvolania však odvolateľ vôbec nešpecifikoval vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ani nešpecifikoval, ktoré dôkazy v konaní pred súdom prvej inštancie navrhol a ktoré súd nevykonal. Z tohto dôvodu je odvolanie v tejto časti iba všeobecné a nekonkrétne, ktorými odvolacími dôvodmi sa odvolací súd, vzhľadom na ich nešpecifikovanie, nezaoberal.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací podľa ustanovení § 396 a § 255 ods. 1 CSP, úspešným žalovaným v prvom až štvrtom rade vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému. O výške trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov v senáte 3:0.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).